

Karin Wanngård m. fl. (S)

Skrivelse till kommunstyrelsen om fjärrvärmeanslutningar vid nyproduktion

En viktig del i klimatarbetet handlar om att bygga energieffektiva byggnader. Vi menar dock att den grönbå majoritetens politik leder till något annat. Staden har i praktiken en osund inriktning för både klimatet och resursanvändningen när det kommer till nybyggnation. Anledningen är att staden idag styr bort från fjärrvärme och istället styr mot ökad elanvändning för uppvärmning och minskad elproduktion i kraftvärmesystemet.

Varför är fjärrvärmen viktig i klimatomställningen? Historiskt har omställningen av bebyggelsens uppvärmning tack vare fjärrvärmesystemet varit banbrytande. Fjärrvärmen är dock mer än en historisk framgångssaga, den är banbrytande än idag. Stockholm Exergi minskade sina utsläpp med 300 000 ton koldioxid när de år 2016 öppnade det bioeldade kraftverket i Värtan. I år minskar utsläppen med ytterligare 300 000 ton när de stänger kolkraftverket. Till år 2025 är Stockholm Exergis ambition att inte bara vara klimatneutral utan även en kolsänka. Detta är möjligt tack vare den teknik de utvecklar för att fånga in och lagra koldioxidutsläpp från förbränning av biobränslen (BECCS). Så mycket som 800 000 ton koldioxid per år kan samlas in vid biokraftvärmeverket i Värtan, ett stenkast ifrån Norra Djurgårdsstaden. På sikt är potentialen 2 miljoner ton koldioxid per år när fler av Exergis kraftverk får tekniken. Det är mer än samtliga utsläpp från Stockholm idag.

Varför är elbaserad uppvärmning dåligt för klimatet? I Stockholm råder idag effekt- och nätkapacitetsbrist. Det innebär att Stockholms effektuttag redan är lika stort som den tillgängliga effekten och att det saknas utrymme för ökade effektuttag. Samtidigt krävs ett ökat effektuttag för klimatomställningen, eftersom vi behöver elektrifiera bilar, bussar, lastbilar och flyg samt elansluta fartyg. Många aktörer är därför överens om att den rådande effekt- och kapacitetsbristen är så pass allvarlig att den utgör ett hinder för att staden ska kunna nå sina klimatmål. För klimatomställningen har vi alltså inte råd att låta effektuttaget gå till uppvärmning där det finns bättre alternativ.

Varför styr de grönbå bort från klimatpositiv fjärrvärme och dess effektproduktion för att istället premiera elbaserad uppvärmning? Anledningen är att staden mäter *köpt* energi istället för faktiskt *använd* energi (nettoenergi).

Det innebär att lokalt producerad energi, inom byggnadens systemgränser, inte räknas som använd energi. Om till exempel eldrivna värmepumpar installeras i ett hus istället för att ansluta det till fjärrvärme innebär det med denna mätmetod att huset verkar dra mindre energi eftersom den köpta energin minskar. I verkligheten är huset inte mer energieffektivt, exakt lika mycket energi används som om det hade varit anslutet till fjärrvärme, det är bara den köpta energin som har minskat. Siffrorna blir alltså missvisande.

Utöver att siffrorna blir missvisande så innebär mätmetoden alltså att viss energiproduktion främjas, och annan hindras. Att köpa klimatneutral fjärrvärme missgynnas jämfört med

eldriven värmepump. Ett mer korrekt och neutralt sätt att mäta är därför att redovisa faktisk använd energi. På så sätt får vi både rättvisande siffror samt möjlighet att styra mot mer energieffektiva byggnader och minskade klimatutsläpp.

Att mäta köpt energi går också emot vad flera tunga organisationer förordar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att förnybar energi som produceras i anslutning till byggnaden eller på dess tomt inte ska räknas bort från byggnadens energianvändning. Anledningen är att det ger en godtycklig styrning till vissa energianläggningar och till mindre energieffektiva byggnader. Att fokusera på köpt energi styr bort från fjärrvärme i flerbostadshus och lokaler och ökar elanvändningen för uppvärmning och minskar elproduktionen i kraftvärmesystemet.

Resultatet av den förda politiken är att alltfler byggherrar tvingas välja bort att ansluta till den snart klimatpositiva fjärrvärmesystemen och istället installerar eldrivna värmepumpar.

Exempel på när energikraven i köpt energi medför byte från fjärrvärme till elbaserad uppvärmning:

- SKB:s projekt Persikan på Södermalm
- Familjebostäders projekt Åbro 1 i Farsta, elbaserad bergvärme med elspets
- Familjebostäders projekt Källvreten 2 och Källvreten 3 i Farsta, elbaserad bergvärme
- Familjebostäders Älvsjöstaden, bergvärme med elspets
- Stockholmshems projekt Fotsacken i Västertorp, elbaserad bergvärme
- Stockholmshems projekt Karneolen 4 i Solberga, elbaserad bergvärme
- Micasas projekt Kvarndörren 1 i Rinkeby, elbaserad bergvärme
- Olof Lindgrens projekt "Kölden" i Björkhagen, elbaserad bergvärme
- SISAB klarar generellt inte längre av att bygga nya skolor om de ska uppfylla stadens krav på köpt energi utan att i princip bygga passivhus
- I Norra Djurgårdstaden, där stadens ambition är att vara ett nationellt och internationellt föredöme för hållbar stadsutveckling, tvingas alltfler välja bort fjärrvärmesystemen som ligger ett stenkast bort.

Även Stockholmshem, Familjebostäder och flera andra av stadens bolag går nu över till elbaserad bergvärme vid nyproduktion av bostäder för att möta stadens energikrav på köpt energi. Även Micasa meddelar nu att de väljer elbaserad bergvärme till nyproduktion av servicehus i Rinkeby.

Varför den grönbå majoriteten driver att köpt energi ska mätas istället för använd energi är ett mysterium. Det är inte bra för klimatet, det ger inte rättvisande statistik och det går emot vad tunga organisationer förespråkar. Vi kräver nu att kommunstyrelsen omgående klargör att staden mäter använd energi (nettoenergi) istället för köpt energi.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi därför

Att kommunstyrelsen utan dröjsmål för stadens förvaltningar och bolag tydliggör att mål baserade på köpt energi omedelbart ska sluta användas och istället ersättas av mål baserade på använd energi (nettoenergi).